

OPONENTSKÝ POSUDEK NA DISERTAČNÍ PRÁCI

autor práce: PhDr. Ing. Vlastislav Bříza
téma práce: Kontrola, regulace a úprava jaderného zbrojení
školitel: Doc. JUDr. Jan Ondřej CSc., DSc.
autor posudku: PhDr. Mgr. Kryštof Kozák, PhD., Institut mezinárodních studií, FSV UK
datum: 24. ledna 2010

Předložená práce Vlastislava Břízy se zabývá velmi důležitou a aktuální tematikou jaderného odzbrojení. V jednotlivých kapitolách se věnuje především mezinárodněprávnímu ukotvení různých aspektů problematiky a jejich postupnému historickému vývoji. Podrobně jsou tedy analyzovány snahy o zákaz jaderných testů, nešíření jaderných zbraní, utváření bezjaderných zón či omezování počtu jaderných zbraní. Pozornost je též věnována roli mezinárodních organizací a verifikačním a kontrolním mechanismům. Těžiště práce spočívá v přesné a konzistentní deskripci jednotlivých smluv a jejich zasazení do dobového mezinárodněpolitického kontextu. V závěru autor zrekapituluje poznatky z dílčích kapitol a zasadí je do obecnějšího kontextu úvah o jaderném zbrojení. Předkládá poté i konkrétní podnětné náměty pro další výzkum.

Práce je velmi přehledně a podrobně zpracovanou studií mezinárodněprávních a mezinárodněpolitických aspektů problematiky jaderného odzbrojení. Předkládané téma nebylo dosud v takovém rozsahu a záběru v českém jazyce dosud vydáno, a proto by se dala předkládaná práce velmi dobře využít jako učební text pro studenty mezinárodního práva a mezinárodních vztahů. Práce si už na počátku vytyčí primárně deskriptivní cíle, které bezpochyby bohatě naplní. Autor, který se v problematice jistě výborně orientuje, mohl možná věnovat ještě více pozornosti také koncepčním a teoretickým diskusím týkajícím se jaderného zbrojení. Ty jsou obsaženy v částech závěru, nicméně jsou natolik významné, že by se z nich dala vytvořit například samostatná úvodní kapitola. V několika normativních soudech autor naznačí, ke které straně se ve složitých koncepčních diskusích ohledně jaderného zbrojení přiklání, ale tyto postoje mohly být ještě pečlivěji vyargumentovány a zasazeny i do jednotlivých částí práce. Ty se snaží zachovat objektivní a neutrální pohled, takže se autorovy názory na kontroverzní témata spíše dohadujeme. I v objektivní

práci by bylo vhodné představit rozsah a intenzitu akademické i politické debaty nad tak závažnou otázkou, jakou je jaderné zbrojení. Sekce věnovaná dostupné literatuře se věnuje většinou obsahům jednotlivých děl a ne zhodnocení jejich významu a centrálních tezí.

Z metodologického hlediska si práce v úvodu klade možná až příliš mnoho cílů a otázek: "(1) hodnocení úspěšnosti dosavadních snah o jaderné (a všeobecné) odzbrojení, (2) vzájemná souvislost, resp. kauzální vztah mezi jaderným (a všeobecným) odzbrojením na straně jedné a dosažením, resp. zachováním míru na straně druhé a v neposlední řadě pak (3) hledání odpovědi na otázku, zda je dosažení světa bez jaderných zbraní jednak vůbec reálné a zda je to cesta správným směrem." Jasněji vymezená jedna centrální otázka či teze by byla i z hlediska čtenáře možná vhodnější. Vzhledem k celkovému charakteru práce jako deskriptivní analýzy vymezeného problému to však příliš nevádí. V závěru práce jsou zopakovány dílčí závěry z jednotlivých kapitol, podnětné obecnější úvahy v něm obsažené mohly být více rozpracovány, a to právě ve vazbě na cíle práce uvedené v úvodu. Konceptně působí trochu zavádějícím dojmem podkapitola "Co není cílem předkládané práce – Na co se práce primárně nesoustředí", která by teoreticky mohla být i mnohem obsáhlejší, nicméně autor v ní na úvod negativně vymezuje předmět svého badatelského zájmu, což někteří čtenáři jistě ocení.

Z obsahového hlediska je práce velmi kvalitně zpracována a přehledným a systematickým způsobem mapuje jednotlivá témata za využití dostupných materiálů. Moje detailní připomínky z malé obhajoby autor bezezbytku zapracoval. Vzhledem k vnitřním souvislostem jednotlivých kapitol se uvedené informace občas překrývají, ale vzhledem k celkové koncepci práce, která paralelně sleduje vývoj ve čtyřech nejdůležitějších oblastech, se tomu však lze jen těžko vyhnout.

Z formálního hlediska je práce velmi kvalitně zpracovaná, jazyk je srozumitelný a čtivý. Poznámky pod čarou je zvykem psát na konci věty až za tečkou, pokud se odkaz nevztahuje pouze ke specifickému slovu či termínu. Práce jinak obsahuje všechny formální náležitosti.

Celkově se jedná o velmi důkladně zpracovanou disertační práci, která systematicky poskytuje detailní informace k dané problematice i jejich adekvátní reflexi. Doporučuji ji tedy k obhajobě. Pokud vyjde tiskem, jistě se v českém prostředí stane vítanou a velmi užitečnou příručkou pro všechny zájemce o tematiku jaderného odzbrojení.

Při obhajobě navrhuji zaměřit se na zasazení závěrů práce do obecnějšího kontextu v rámci probíhajících debat ohledně jaderného odzbrojení. Mohou být například na indickém subkontinentě jaderné zbraně zárukou stability a prevencí proti případnému rozsáhlému konvenčnímu vojenskému konfliktu? Co by takový závěr znamenal pro mezinárodní snahy o jaderné odzbrojení? Doporučuji také konfrontovat závěry práce s aktuálním vývojem za administrativy Baracka Obamy.